

SOCIALTJÄNSTRAPPORT 2023

2. EKONOMISKT BISTÅND

För femtonde i rad har socialtjänstrapporten tagits fram av socialnämnden. Det är en stadsövergripande rapport som syftar till att beskriva tillståndet inom Stockholms stads socialtjänst och hur den utvecklas över tid. Rapporten är ett verktyg i arbetet för likställighet inom stadens socialtjänst, för såväl politiker som verksamheterna att ta del av, besluta och planera utifrån.

Socialnämnden har samlat in och sammanställt statistikuppgifter och annan relevant information för följande verksamhetsområden: ekonomiskt bistånd, barn och unga, familjerätten, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, missbruk och beroende, hemlöshet, socialpsykiatri och funktionsnedsättning.

Innehåll

Ekonomiskt bistånd	3
Sammanfattning	3
Om statistiken	3
Insatser, biståndets omfattning och utformning	3
Biståndsbehov över tid	3
Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden	4
Biståndshushåll	5
Biståndshushållens storlek	6
Barn i familjer med ekonomiskt bistånd	7
Skillnader i kön	8
Hushållstyper	8
Åldersfördelning	9
Försörjningshinder	9
Biståndstider	11
Kostnader för ekonomiskt bistånd	13
Biståndets ändamål	14
Medelbidrag	16
Avslutade ärenden	16
Brukardelaktighet	17
Indikator ekonomiskt bistånd	17
Budget- och skuldrådgivning	18
Insatser, biståndets omfattning och utformning	18
Antal nya rådsökande	18

Ekonomiskt bistånd

Sammanfattning

- Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn).
- Antalet hushåll som uppbar ekonomiskt bistånd någon gång under året var 11 568 hushåll. Det var 784 hushåll färre jämfört med året innan, vilket motsvarar en minskning med 6,3 procent.
- Andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har successivt minskat under de senaste tio åren, från 5,7 procent 2013 till 3,2 procent 2023.
- Av samtliga vuxna personer som uppbar ekonomiskt bistånd under 2023 hade 46 procent försörjningshindret arbetslöshet. Det näst vanligaste försörjningshindret i staden var nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med 24 procent och det tredje vanligaste var sociala eller medicinska skäl med 20 procent.
- Under året aktualiserades 2 242 nya rådsökande inom stadens budget- och skuldrådgivning. Det var ökning med 2,75 procent eller 60 fler nya rådsökande jämfört med året innan.
- Under året 2023 fanns det 13 806 barn i Stockholms stad med föräldrar som hade skulder eller en pågående skuldsanering hos Kronofogden. Det motsvarar 7,3 procent av antalet barn i Stockholms stad.

Om statistiken

Källan till den redovisade statistiken om ekonomiskt bistånd är socialnämndens verksamhetssystem sociala system. Källan till den redovisade statistiken om budget- och skuldrådgivning är manuell statistik från verksamheten, Boss+ samt Kronofogden.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstaden stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

Biståndsbehov över tid

Andelen personer av befolkningen som uppbar ekonomiskt bistånd har minskat, sett ur ett tioårsperspektiv, med undantag för en mindre uppgång 2017. Denna uppgång förklaras främst av det vid tidpunkten ökade antalet nyanlända personer som beviljades ekonomiskt bistånd vid socialnämndens enhet Intro Stockholm i ett initialt skede i avvaktan på sin etableringsersättning.

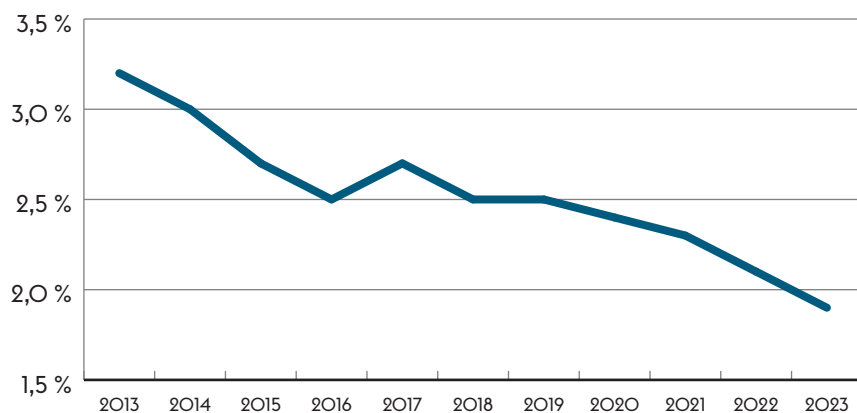
Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn). Jämfört med 2022 är det 2 129 personer färre som uppburit ekonomiskt bistånd under året. Sett ur ett tioårsperspektiv har antalet personer som uppburit ekonomiskt bistånd minskat med 9 935 personer, vilket motsvarar en minskning på 35 procent.

Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn).

Diagrammet som följer visar utvecklingen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad i förhållande till befolkningen under de senaste tio åren (se figur 2:1).

Figur 2:1 Andel i befolkningen i Stockholms stad, vuxna och barn, som fått ekonomiskt bistånd någon gång under året, 2013–2023.

Källa: Sociala system.

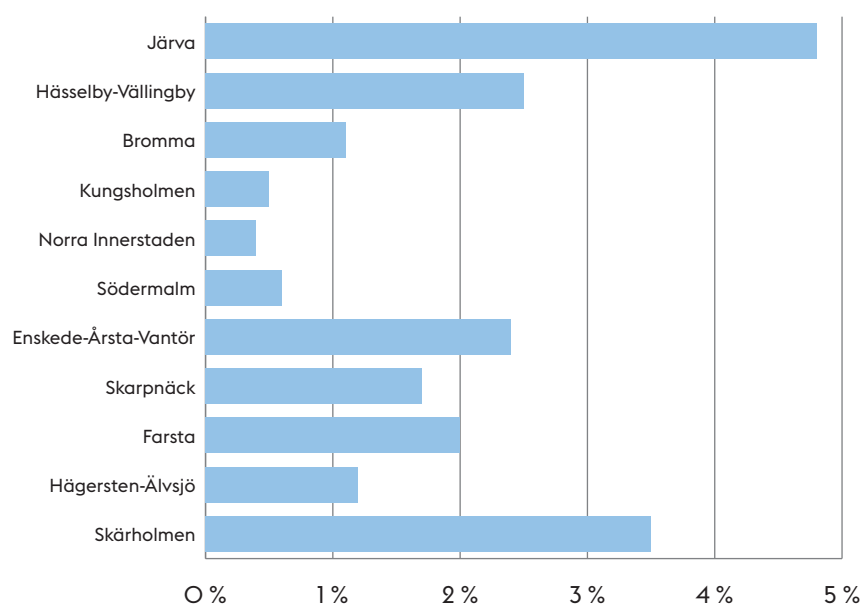
Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden

Befolkningens behov av ekonomiskt bistånd fördelar sig olika över staden och är abhängig befolkningssammansättningen i respektive stadsdelsområde.

Genomgående visar sig skillnader mellan innerstads- och ytterstadsområden där befolkningen i de senare har ett större behov av ekonomiskt bistånd. Det överensstämmer med föregående år, dock med något lägre procentandelar år 2023.

Diagrammet som följer visar en jämförelse av andel i befolkningen i respektive stadsdelsnämnd som någon gång under år 2023 haft ekonomiskt bistånd (se figur 2:2).

Figur 2:2 Andel av befolkningen i Stockholms stad, vuxna och barn, som fått ekonomiskt bistånd någon gång under året fördelat på stadsdelsnämnd, 2023.

Källa: Sociala system.

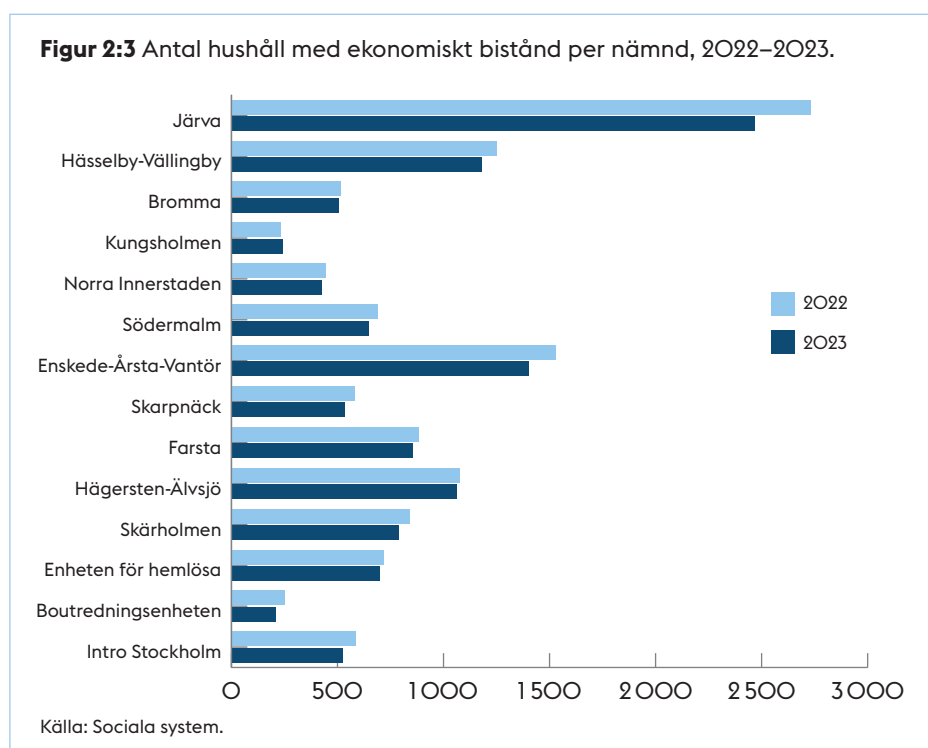
Under 2023 minskade antalet biståndshushåll i de flesta stadsdelsnämnder.

Biståndshushåll

Den som är gift eller sambo ansöker om ekonomiskt bistånd tillsammans med sin partner, bådas sammanräknade inkomster och utgifter ligger till grund för bedömningen av biståndsbehovet. Av denna anledning redovisas inte enbart personer utan även hushållens behov av ekonomiskt bistånd. Ett hushåll kan bestå av en ensamstående individ med eller utan barn, eller ett par med eller utan barn.

År 2023 var det 11 568 hushåll i staden som någon gång under året uppbar ekonomiskt bistånd. Det var 784 hushåll färre jämfört med året innan, detta motsvarar en minskning med 6,3 procent. Biståndshushållen minskade till antalet vid samtliga stadsdelsnämnder förutom en under 2023.

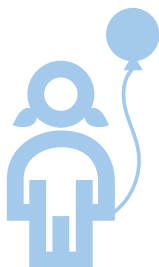
Diagrammet som följer visar antal hushåll per stadsdelsnämnd de senaste två åren. Hushållen redovisas på den stadsdelsnämnd där de senast under året fick bistånd (se figur 2:3).

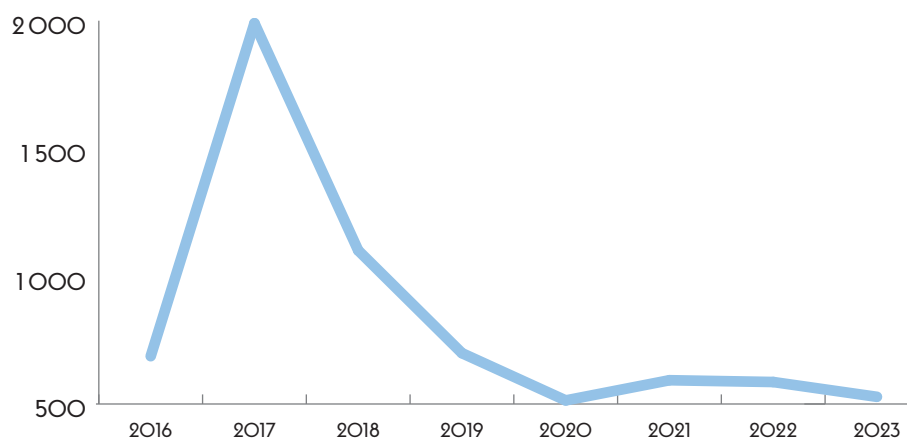
Nyanlända biståndshushåll

Det är socialnämndens enhet Intro Stockholm som tar emot och introducerar nyanlända som har anvisats boende i staden. Intro Stockholms uppdrag är att matcha nyanlända till genomgångsboenden, att handlägga ekonomiskt bistånd för nyanlända i avvaktan på den statliga etableringsersättningen, samt att tillhandahålla initialt socialt stöd och praktisk hjälp i samband med bosättning. Intro Stockholm handlägger även ärenden där nyanlända erhåller etableringsersättning men har behov av kompletterande ekonomiskt bistånd på grund av hög boendekostnad under etableringstiden. Vid behov av andra insatser från socialtjänsten överförs hela ärendet till aktuell stadsdelsnämnd.

Under 2023 uppbar 528 hushåll ekonomiskt bistånd från Intro Stockholm, vilket motsvarar 1 239 personer (vuxna och barn). Hushållen vid Intro Stockholm består till stor del av hushåll med barn, 33 procent, vilket motsvarar 604 barn. Jämfört med föregående år är antalet hushåll något lägre. I figur 2:4 visas utvecklingen av antal hushåll vid Intro Stockholm sedan 2016.

Figur 2:4 Antal hushåll med ekonomiskt bistånd vid intro Stockholm, 2016–2023.

Källa: Sociala system.

Biståndshushållens storlek

Den genomsnittliga storleken på de hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har varit oförändrad de senaste tio åren (1,7 personer) men under 2023 ligger det på 1,6 personer. Den genomsnittliga storleken på biståndshushållen skiljer sig något mellan stadsdelsnämnderna.

Tabell 2:1 visar genomsnittlig hushållsstorlek fördelat per stadsdelsnämnd under 2023.

Tabell 2:1 Genomsnittlig hushållsstorlek per nämnd, 2023.

Nämnd	Antal personer
Järva	1,8
Hässelby-Vällingby	1,6
Bromma	1,7
Kungsholmen	1,3
Norra Innerstaden	1,3
Södermalm	1,2
Enskede-Årsta-Vantör	1,8
Skarpnäck	1,5
Farsta	1,4
Hägersten-Älvsjö	1,4
Skärholmen	1,6
Enheten för hemlösa	1,0
Boutredningsenheten	1,0
Intro Stockholm	2,3
Totalt i staden	1,6

Källa: Sociala system.

Barn i familjer med ekonomiskt bistånd

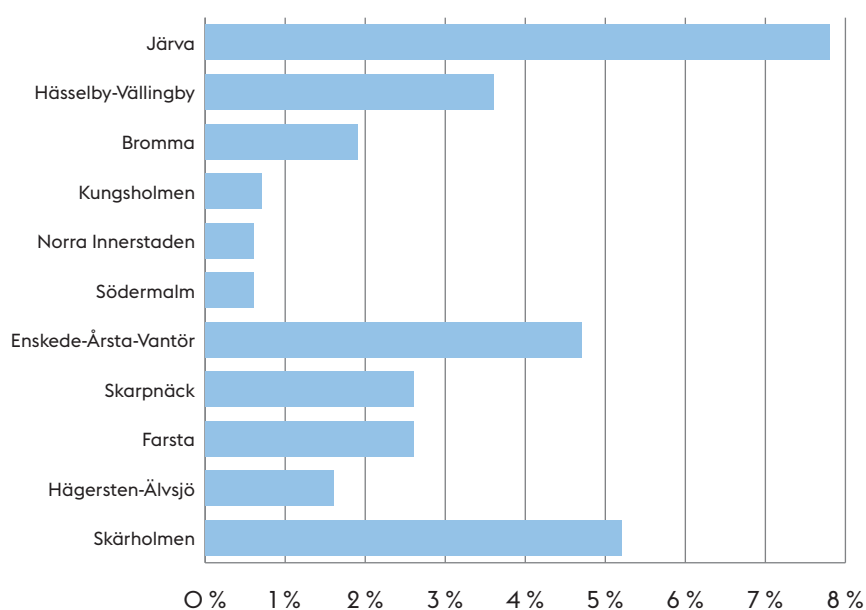
Antalet barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har successivt minskat under de senaste tio åren. Sedan 2013 har antalet barn minskat från 9 891 barn till 5 896 barn år 2023, vilket motsvarar ungefär 40 procent färre barn. Jämfört med föregående år har antalet barn minskat från 7 057 barn till 5 896 barn vilket motsvarar en minskning med 1 158 barn.

Andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i befolkningen (0–17 år) har också successivt minskat under de senaste tio åren, från 5,7 procent 2013 till 3,2 procent 2023. Detta följer trenden med en överlag minskad andel i befolkningen som har behov av ekonomiskt bistånd, sett till hela befolkningsunderlaget. Det betyder att det finns färre barn idag som lever i familjer som behöver ekonomiskt stöd jämfört med hur många som behövde det tidigare. Samtidigt har antalet personer i hela befolkningen som behöver ekonomiskt stöd inte minskat lika mycket som andelen barn som faktiskt får det.

Andelen och antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd skiljer sig påtagligt åt mellan de olika stadsdelsnämnderna (se figur 2:5).

Sedan 2013 har antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd sjunkit från 9 891 barn till 5 896 barn 2023.

Figur 2:5 Andel i befolkningen 0–17 år som ingår i hushåll som någon gång under året har uppburit ekonomiskt bistånd, per stadsdelsnämnd, 2023.

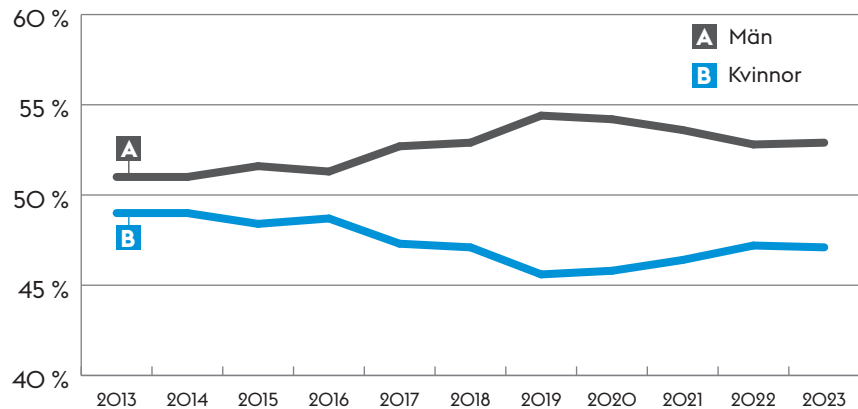
Källa: Sociala system.

Skillnader i kön

Fram till början av 2000-talet var det ungefär lika stor andel män som kvinnor som var i behov av ekonomiskt bistånd. Sedan dess har män uppburit ekonomiskt bistånd i något högre utsträckning än kvinnor. Under 2023 var fördelningen den samma som 2022 där 47 procent av de vuxna biståndstagarna var kvinnor och 53 procent var män.

Följande diagram visar utvecklingen de senaste tio åren vad gäller fördelningen mellan kvinnor och män i behov av ekonomiskt bistånd (se figur 2:6).

Figur 2:6 Andel kvinnliga och manliga vuxna biståndsmottagare, 2013–2023.

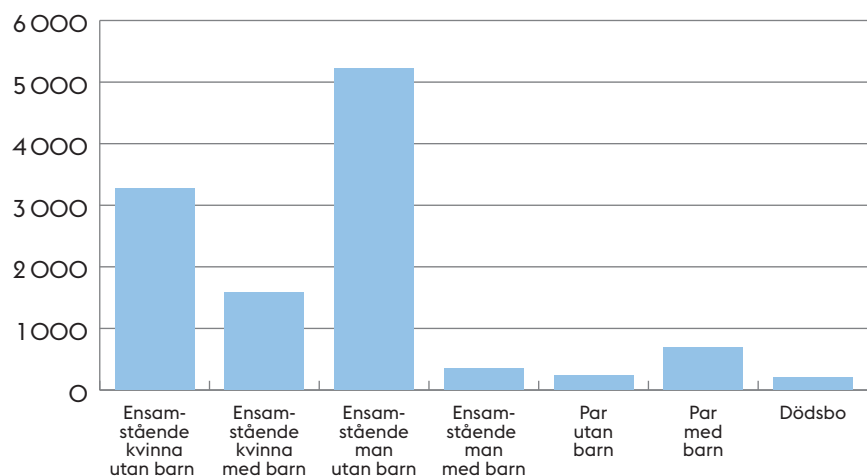

Källa: Sociala system.

Hushållstyper

Den vanligaste hushållstypen som ansöker om ekonomiskt bistånd är i likhet med tidigare år ensamstående män utan barn. Hushållstypen representerade 45 procent av biståndshushållen 2023 medan ensamstående kvinnor utan barn utgjorde 28 procent av biståndshushållen. Den hushållstyp som är i minst behov av ekonomiskt bistånd är hushållstypen par utan barn som utgör endast två procent av samtliga hushåll. I figur 2:7 visas fördelningen av antal hushåll inom respektive hushållstyp.

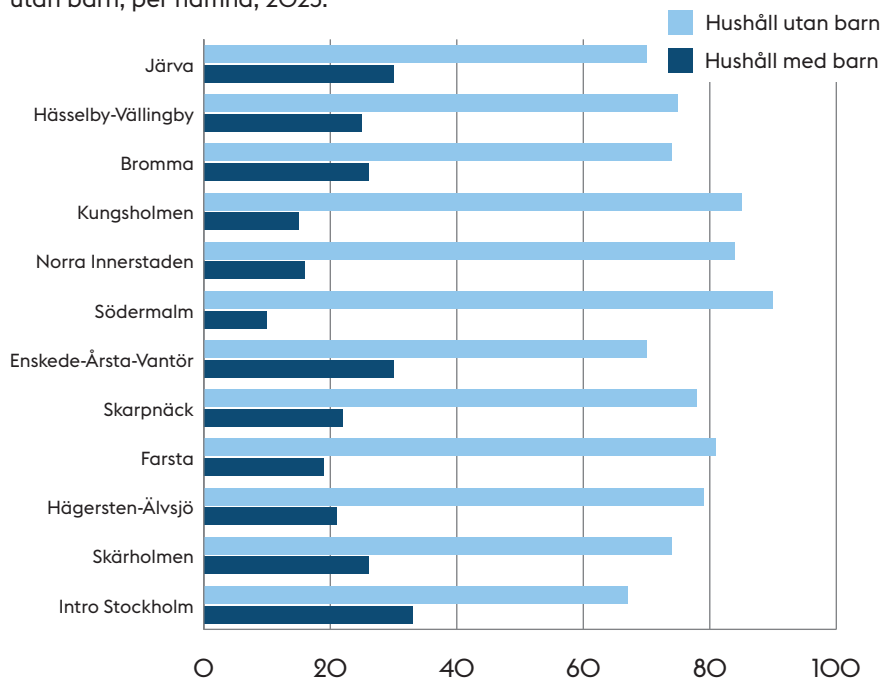
Figur 2:7 Antal hushåll med ekonomiskt bistånd efter hushållstyp, 2023.

Källa: Sociala system.

Hushåll utan barn, både ensamstående och par, utgör 75 procent av samtliga hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd någon gång under 2023. I samtliga stadsdelsnämnder är hushåll utan barn den mest förekommande hushållstypen bland de biståndssökande hushållen (se figur 2:8).

Figur 2:8 Andel hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd med respektive utan barn, per nämnd, 2023.

Källa: Sociala system.

Åldersfördelning

Den största åldersgruppen av vuxna biståndsmottagare som uppbar ekonomiskt bistånd någon gång under året 2023 var gruppen 40–64 år. Totalt 6 820 personer återfanns inom denna åldersgrupp, vilket motsvarar drygt 55 procent av de vuxna biståndsmottagarna.

Den näst största gruppen var personer i åldrarna 30–39 år (2754 personer, vilket motsvarar ca 22 procent) och unga vuxna i åldrarna 18–24 år som betraktas som vuxna med eget hushåll, var den tredje största gruppen (1 222 personer, ca tio procent).

Det finns vissa skillnader när det gäller fördelningen av antalet och andelen biståndstagare baserat på ålder och kön. I den yngsta åldersgruppen (18 – 24 år) återfinns den största skillnaden mellan kön och behov av ekonomiskt bistånd under 2023. Antalet kvinnor i den yngre åldersgruppen som någon gång under året uppburit ekonomiskt bistånd var 486 jämfört med 736 män i samma åldersgrupp. Män utgör en större andel än kvinnor i den yngre åldersgruppen i jämförelse med fördelningen mellan kvinnor och män i den totala gruppen biståndsmottagare.

Försörjningshinder

Ett försörjningshinder registreras för varje individ som ansöker om ekonomiskt bistånd och beskriver skälet till att individen inte kan försörja sig på egen hand anges. Av de försörjningshinder som finns i socialtjänstens verksamhetssystem är följande tre kategorier de mest förekommande: *arbetslöshet, sjukdom och sociala/medicinska skäl*.

46%

hade under 2023 försörjningshindret arbetslöshet. 24 procent hade försörjningshindret nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och 20 procent hade sociala eller medicinska skäl.

Den som är arbetsför och oförhindrad att söka arbete samt omgående kan påbörja en erbjuden anställning tillhör kategorin *arbetslösa*. Inom gruppen som kodas som arbetslösa finns stora variationer vad gäller hur nära arbetsmarknaden en individ befinner sig och inom gruppen finns både personer som har annan ersättning för sin försörjning, såsom exempelvis arbetslöshetskassa, men även personer som helt saknar annan ersättning än ekonomiskt bistånd. Kategorin arbetslösa innefattar även nyanlända som väntar på att påbörja etableringsprogrammet samt de som redan deltar i etableringsprogrammet men som inte helt kan försörja sig på etableringsersättningen.

46 procent av samtliga vuxna personer som uppbar ekonomiskt bistånd under 2023 har detta försörjningshinder. Andelen är oförändrad jämfört med året innan, dock en minskning med 459 personer.

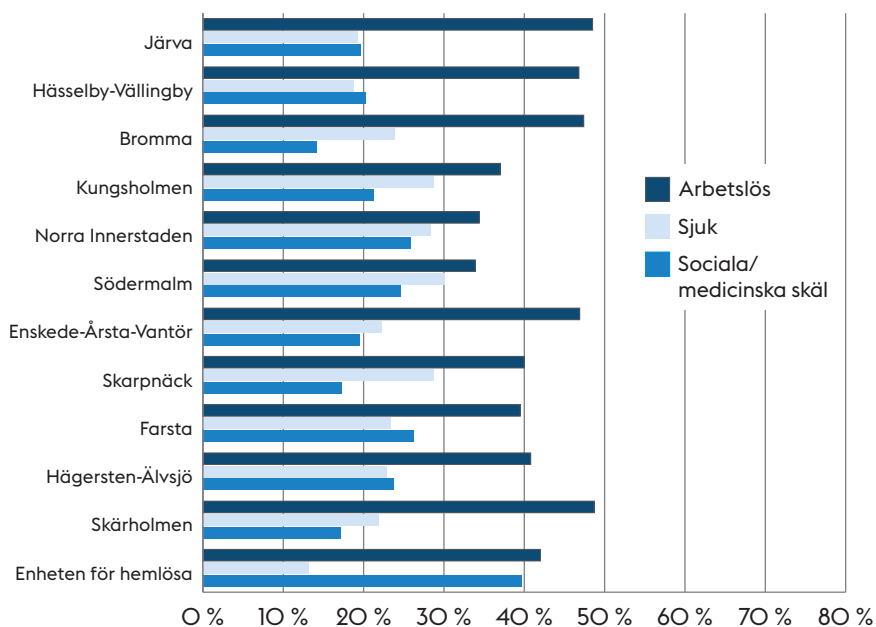
Den grupp som på grund av *sjukdom* har behov av ekonomiskt bistånd består framförallt av sjukskrivna personer som har ett läkarintyg med en styrkt tillfälligt nedsatt arbetsförmåga, men som antingen inte har kvalificerat sig för sjukpenning eller har en så pass låg sjukpenning att de inte kan försörja sig enbart på denna. Gruppen består även av personer som bedömts ha en varaktigt nedsatt arbetsförmåga och som har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan men som inte helt klarar sin egen försörjning och därmed behöver kompletterande ekonomiskt bistånd. Detta försörjningshinder är näst vanligaste försörjningshindret och utgör 24 procent av alla vuxna biståndssökande. Jämfört med 2022 har andelen ökat med en procentenhet.

Personer som av socialtjänsten bedöms att de av *sociala/medicinska skäl* är förhindrade att söka arbete och att arbeta har ofta behov av insatser från andra delar av socialtjänsten eller från sjukvården. Skälen kan exempelvis vara en pågående missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller att individen befinner sig i en akut krissituation. Andelen social-medicinska skäl har också förblivit oförändrad och utgör 20 procent men minskat i antal personer med 106.

En biståndsmottagare kan ha ett eller flera olika försörjningshinder under året. Resultatet som presenteras avser det försörjningshinder som varit mest förekommande under året för varje biståndsmottagare.

I figur 2:9 presenteras andel och fördelning av de tre kategorierna av försörjningshinder vid stadsdelsnämnderna samt Enheten för hemlösa.

Figur 2:9 Andel vuxna biståndsmottagare fördelat på de tre vanligaste kategorierna av försörjningshinder per stadsdelsnämnd, 2023.

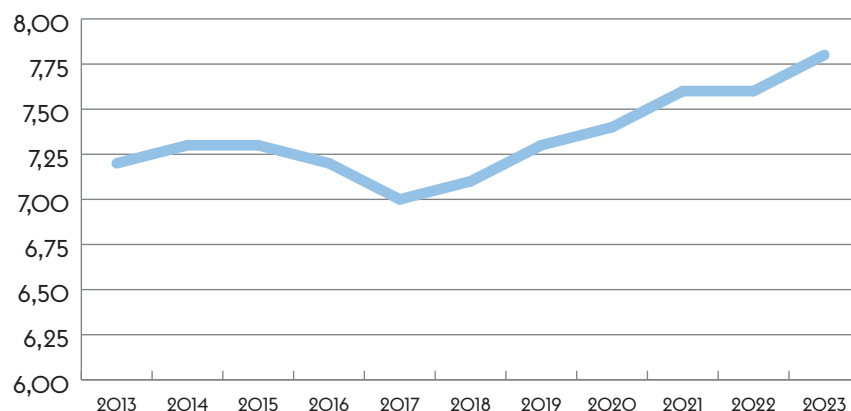

Fördelningen mellan kvinnor och män avseende olika försörjningshinder skiljer sig något åt. Likt tidigare år har män i högre grad än kvinnor arbetslöshet och sociala/ medicinska skäl som försörjningshinder, medan kvinnor i högre grad än män erhåller ekonomiskt bistånd till följd av sjukdom.

Biståndstider

År 2023 fick hushållen med ekonomiskt bistånd i genomsnitt bistånd i 7,8 månader under en tolv månadersperiod. Det var en viss ökning jämfört med föregående år, när den genomsnittliga biståndstiden var 7,6 månader. Över tid syns en trend där fler och fler biståndshushåll har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (se figur 2:10).

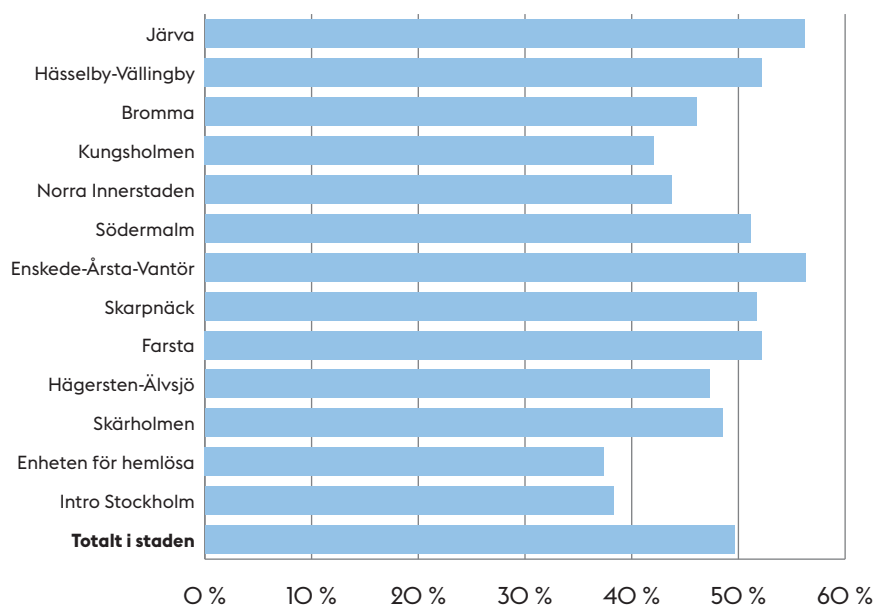
Figur 2:10 Genomsnittlig biståndstid (månad/år) 2013–2023.

Källa: Sociala system.

Under 2023 hade 49,6 procent av de vuxna biståndsmottagarna ett långvarigt behov¹ av ekonomiskt bistånd. Det är en ökning med ungefär två procent jämfört med föregående år². Figur 2:11 visar hur andelen biståndsmottagare med ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd fördelar sig per stadsdelsnämnd.

Figur 2:11 Andel vuxna personer med långvarigt biståndsbehov per månad, genomsnitt 2023, per nämnd.

Källa: Sociala system.

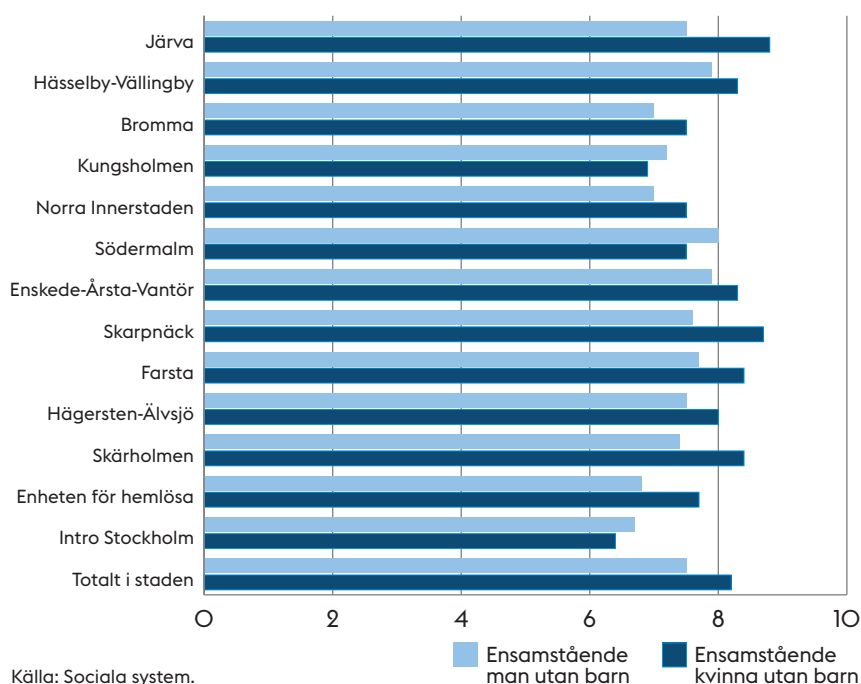
Den vanligaste hushållstypen som uppbär ekonomiskt bistånd är ensamstående män utan barn.

Den vanligaste hushållstypen som uppbär ekonomiskt bistånd är ensamstående män utan barn. Näst vanligast är ensamstående kvinnor utan barn. Biståndstiderna mellan dessa två grupper skiljer sig åt, där genomsnittlig biståndstid totalt i staden för ensamstående män utan barn är 7,5 månader och motsvarande för ensamstående kvinnor utan barn är 8,2 månader (se figur 2:12).

¹ Med långvarigt behov avses tio månader eller mer under en tolv månadersperiod.

² I föregående års rapport redovisades här ett mått baserat på månadsstatistik som inte är jämförbart med årsstatistiken som redovisas i föreliggande rapport.

Figur 2:12 Genomsnittlig biståndstid (mån/år) för hushållstyper utan barn per nämnd, 2023.

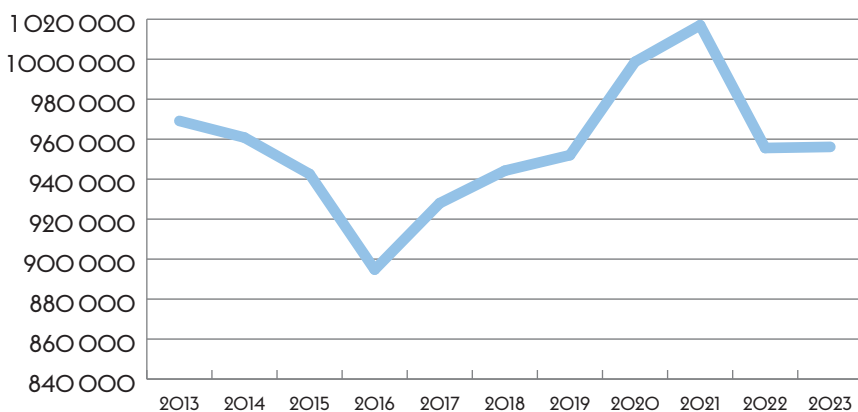

Kostnader för ekonomiskt bistånd

År 2023 uppgick kostnaderna för ekonomiskt bistånd i Stockholms stad till 956,1 miljoner kronor, vilket var en marginell ökning med ungefär 546 000 kronor eller 0,1 procent i jämförelse med föregående år (se figur 2:13).

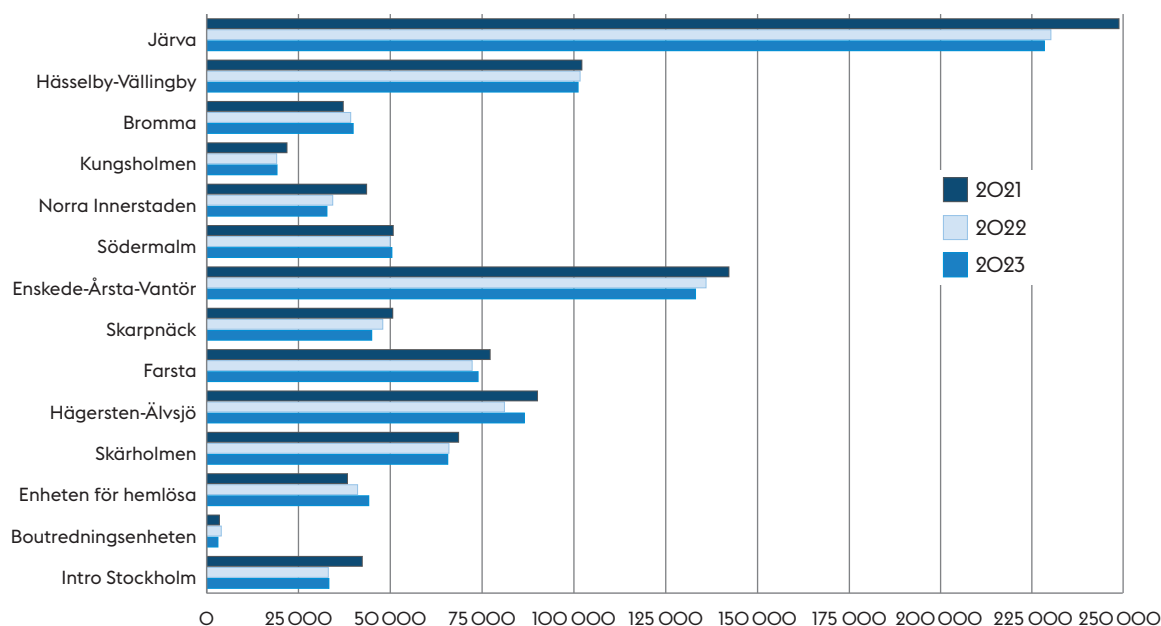
Figur 2:13 Kostnader för ekonomiskt bistånd (tkr) 2013–2023.

Under 2023 uppgick stadens kostnader för ekonomiskt bistånd till 956,1 miljoner kronor.

I figur 2:14 presenteras kostnaderna för de tre senaste åren fördelat per nämnd.

Figur 2:14 Kostnader för ekonomiskt bistånd (tkr) fördelat per nämnd, 2021–2023.

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Biståndets ändamål

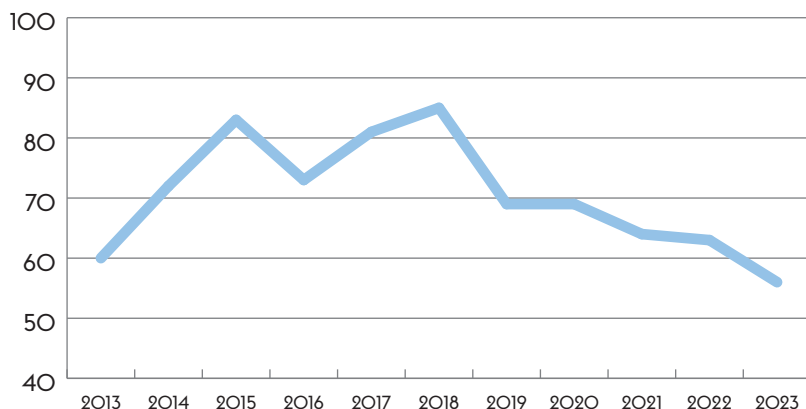
Ekonomiskt bistånd består av två delar: försörjningsstöd och bistånd till livsföring i övrigt. Av den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd i staden avsåg 87,3 procent försörjningsstöd och 12,7 procent livsföring i övrigt.

Ett biståndsändamål som årligen följs upp i rapporten är det bistånd som betalas ut för tillfälliga boendelösningar för de personer eller familjer som saknar egen bostad. Det var 2 238 hushåll som någon gång under året 2023 beviljades bistånd till sådan boendelösning, vilket var 234 hushåll färre än året innan.

År 2023 låg kostnaden för tillfälligt boende på ungefär 56 miljoner kronor jämfört med drygt 63 miljoner kronor föregående år. Under de senaste fem åren har kostnaderna för tillfälligt boende successivt sjunkit (se figur 2:15).

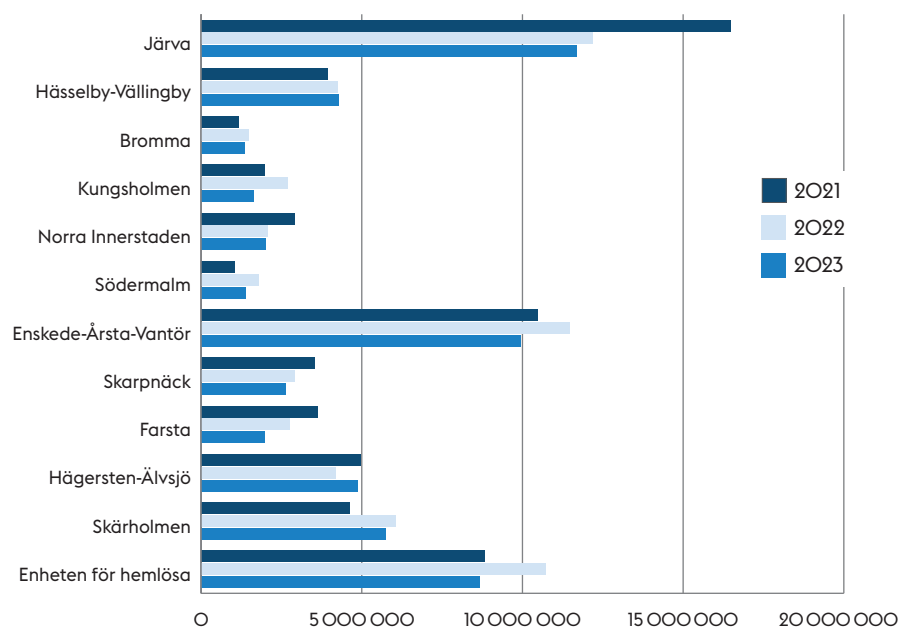
Figur 2:15 Kostnader för akutboende, hotell och vandrarhem (mnkr), 2013–2023.

Källa: Sociala system.

Kostnaderna för tillfälligt boende³ varierar mellan stadsdelsnämnderna och över tid. I figur 2:16 visas kostnaderna per stadsdelsnämnd de senaste tre åren.

Figur 2:16 Kostnader för akutboende och vandrarhemsliknande boende fördelat per nämnd, 2021–2023.

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

³ Avser ändamål 27 (boendekostnad på akutboende) och ändamål 46 (boendekostnad på vandrarhemsliknande boende).

Under år 2023 var det totalt 178 barnfamiljer, bestående av 393 enskilda barn, som beviljades bistånd för tillfälliga boendelösningar. Det var en minskning med 55 barnfamiljer och 154 barn jämfört med föregående år. I tabell 2.2 visas antalet barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad och som beviljats ekonomiskt bistånd till hotell eller vandrarhem någon gång under året, fördelat per stadsdelsområde under de senaste tre åren.

Tabell 2:2 Antal hushåll med barn som beviljats ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende på hotell eller vandrarhem per stadsdelsområde, 2021–2023.

Stadsdelsområde	2021	2022	2023
Västerort*	109	103	79
Innerstad**	29	28	12
Söderort***	103	102	87

Källa: Sociala system.

* Västerort avser stadsdelsnämnderna Järva, Hässelby-Vällingby och Bromma.

** Innerstad avser stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm.

*** Söderort avser stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Farsta, Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

10 631

kronor var medelbidraget under 2023. Detta var en ökning jämfört med 2022.

Medelbidrag

Under år 2023 var medelbidraget 10 631 kronor per månad och hushåll, vilket var en ökning med 5,1 procent jämfört med år 2022 då medelbidraget var 10 117 kronor per månad och hushåll.

Anledningen till att medelbidraget ökar kan delvis förklaras av att den beslutade riksnormen år 2023 räknades upp med 8,6 procent jämfört med riksnormen för år 2022.

Avslutade ärenden

Totalt avslutades 3 237 ärenden under året 2023, vilket motsvarade 28 procent av antalet biståndshushåll som någon gång under året har varit aktuella för ekonomiskt bistånd. År 2022 avslutades 3 654 ärenden, vilket motsvarade 30 procent av biståndshushållen. Andelen och antalet som avslutades var därmed något färre 2023 jämfört med året innan.

Den vanligaste avslutsorsaken var att individen har börjat arbeta och andelen som avslutades av denna orsak var 27 procent, samma summa som föregående år. Andelen som avslutats på grund av att individen har börjat studera ökade från 6,1 procent till 7 procent. Andelen som beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning och vars behov av ekonomiskt bistånd därför har upphört ökade från 4,7 procent år 2022 till 6,8 procent år 2023.

Under hösten 2023 infördes en rad nya avslutsorsaker i sociala system vilket gör det svårt med ytterligare jämförelser med föregående år (se tabell 2:3).

Tabell 2:3 Antal avslutade biståndshushåll under 2023, efter avslutsorsak.

Avslutsorsak	Antal
Börjat arbeta	881
Börjat studera	225
Beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning	221
Beviljats pension eller äldreförsörjningsstöd	43
Beviljats A-kassa, Alfa-kassa eller aktivitetsstöd	55
Beviljats annan ersättning	137
Engångsansökan	381
Intro Stockholm - Beviljats etableringsersättning	10
Intro Stockholm - Ärendansvar övergår till stadsdel	5
Intro Stockholm - Etableringsperiod avslutad	21
Flyttat från stadsdelen	397
Kriminalvård	51
Avliden	45
Okänt	657
Registrering av ny samhörighet	21
Avslag	*
Stadigvarande boende	*
Flyttat till annan kommun	23
Flyttat till annan stadsdel	23
Flyttat till annat land	8
Kontakten avbruten	20
Övrigt	9
Totalt i staden	3 237

Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

Brukardelaktighet

Indikator ekonomiskt bistånd

Under år 2021 infördes en ny indikator för verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt ska utgöra ett underlag för åtgärder och beslut. Indikatorn i fråga definieras enligt följande: *Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de fått från socialtjänsten.*

Under år 2023 genomfördes en mätning utifrån ovan nämnda indikator. Likt tidigare år genomfördes mätningen i form av en pappersenkät. Enkäten delades ut till klienter som under april och maj månad hade ett fysiskt möte med sin handläggare på ekonomiskt bistånd. Frågeställningen i enkäten var: *Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller ekonomiskt bistånd?* Möjliga svarsalternativ var:

- förbättrats mycket
- förbättrats något
- oförändrat
- försämrats något
- försämrats mycket,
- eller
- vet ej/har ingen uppfattning

Indikatorn mäts genom summan av andelarna för de översta svarsalternativen *förbättrats mycket* och *förbättrats något*. Totalt inkom 191 enkätsvar från personer som uppbär ekonomiskt bistånd och resultatet bygger på dessa svar.

Indikatorn för ekonomiskt bistånd för hela staden gav resultatet 73 under år 2023. Det innebär att 73 procent av de svarande upplever att de har fått en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de har fått från socialtjänstens ekonomiska bistånd. Resultatet är lägre än föregående år då 76 procent svarade att de hade fått en förbättrad situation. I tabell 2:4 redovisas resultat per stadsdelsnämnd. Underlaget, som utgörs av ett i vissa fall lågt antal enkätsvar, är begränsat och bör därför tolkas med försiktighet.

Tabell 2:4 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.

Nämnd	Indikator	Antal svar
Järva	*	*
Hässelby-Vällingby	71	21
Bromma	*	*
Kungsholmen	*	*
Norra Innerstaden	60	5
Södermalm	*	*
Enskede-Årsta-Vantör	80	15
Skarpnäck	100	5
Farsta	88	16
Hägersten-Älvsjö	69	13
Skärholmen	65	17
Enheten för hemlösa	88	17
Intro Stockholm	68	77
Totalt i staden	73	191

Källa: Enkätundersökning under april och maj månad 2023 av indikator "Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten", ekonomiskt bistånd 2023.

*Antal under 4 redovisas ej.

Budget- och skuldrådgivning Insatser, biståndets omfattning och utformning

Antal nya rådsökande

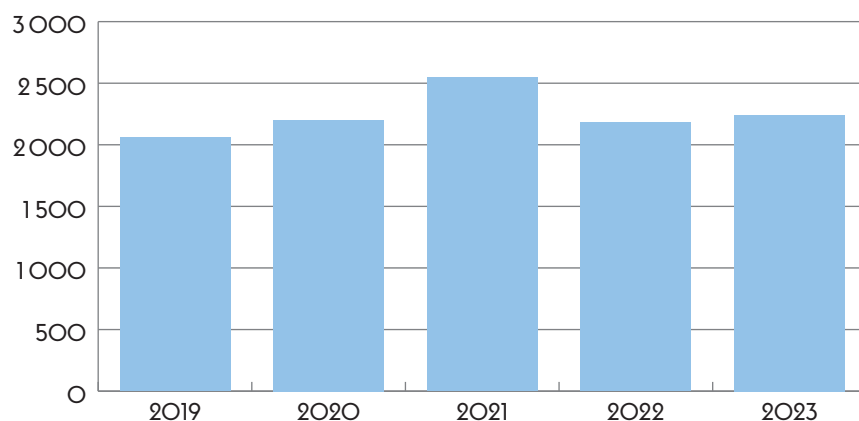
Budget- och skuldrådgivningen är en obligatorisk verksamhet för kommunen som regleras i 5 kap. 12 § SoL. Budget- och skuldrådgivningens främsta uppgift är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. Stödet som ges ska syfta till att hjälpa rådsökande att kunna klara sin ekonomiska situation på egen hand.

Under året 2023 aktualiserades 2 242 nya rådsökande inom stadens budget- och skuldrådgivning⁴. Det var ökning med 2,75 procent eller 60 fler nya rådsökande jämfört med år 2022.

En rådsökande som uttryckligen inte längre önskar kontakt med budget- och skuldrådgivningen eller som inte har hörts av de senaste tre månaderna avslutas från dokumentationssystemet. Om denna rådsökande sedan återupptar kontakten registreras personen som ett återaktiverat ärende och inte som ett nytt ärende. 376 ärenden återaktiverades under 2023 och redovisas därmed inte bland de nya rådsökande som återfinns i figur 2:17. I figuren redovisas inte heller nya rådsökande som innehar skyddade personuppgifter.

⁴ Med aktualiserades i stadens budget- och skuldrådgivning menas här registrering i dokumentationssystemet Boss+.

Figur 2:17 Antal nya rådsökande hos budget- och skuldrådgivningen i Stockholms stad, 2019–2023.

Källa: Boss+.

Stadsdelsnämndernas budget- och skuldrådgivning tar även emot besök i sina så kallade öppna mottagningar. De öppna mottagningarna ger invånare initialt stöd kring den ekonomiska situationen utan att den enskilde behöver boka en tid och vänta på ett besök. Under året 2023 sökte 3 818 personer kontakt med stadens öppna mottagningar. Ungefär 15 procent av dessa personer hade barn. Motsvarande siffra föregående år var närmare 4 000 personer där 25 procent hade barn.

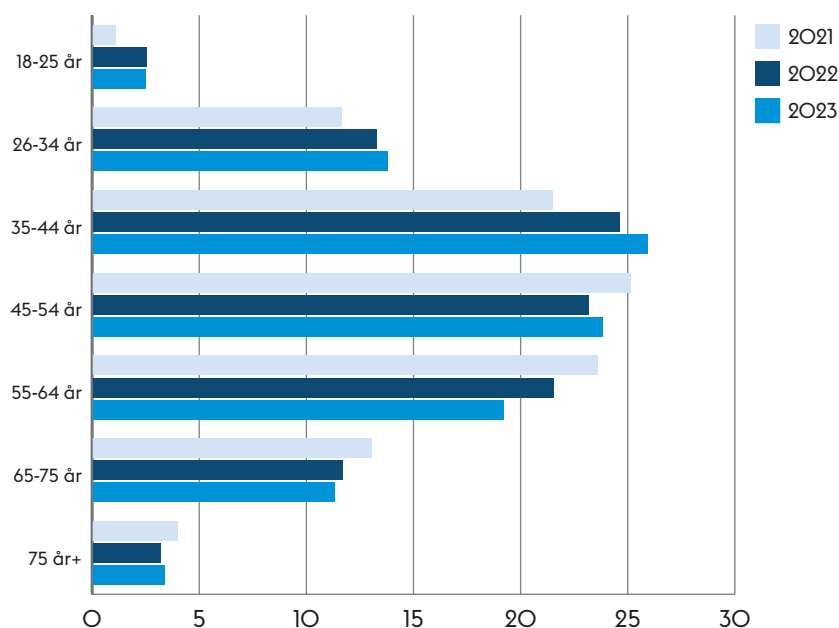
För en del av de som söker sig till de öppna mottagningarna finns endast ett behov av kortare rådgivning och då registreras ärendet inte som ett inkommet ärende. För den som däremot besökt en öppen mottagning och önskar ta emot mer stöd över tid så registreras ett inkommet ärende efter besöket i den öppna mottagningen.

Skillnader i kön och ålder

Av de 2 242 nya rådsökande under året 2023 var ungefär 41 procent kvinnor och 58 procent män⁵. De flesta nya rådsökande var i åldersgruppen 35–44 år. I figur 2:18 visas andelen nya rådsökande fördelat på olika åldersgrupper under de tre senaste åren.

⁵ En procent har registrerats i Boss+ utan någon känd könstillhörighet.

Figur 2:18 Andel nya radsökande fördelat på olika åldersgrupper, 2021–2023.

Källa: Boss+.

Barn i familjer med skulder

Under året 2023 fanns det 13 806 barn i Stockholms stad med föräldrar som hade skulder eller en pågående skuldsanering hos Kronofogden. Det motsvarar 7,3 procent av antalet barn i Stockholms stad.

Tabell 2:5 visar antalet barn fördelat per stadsdelsnämnd som har föräldrar med skulder hos Kronofogden eller en pågående skuldsanering samt andelen relaterat till befolkningen 0–17 år.

Tabell 2:5 Antal samt andel barn som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller under en pågående skuldsanering fördelat på stadsdelsnämnd 2023.

2023		
Stadsdelsnämnd	Antal	Andel i befolkningen (%)
Järva	3 667	16,7
Hässelby-Vällingby	1 881	10,5
Bromma	647	3,7
Kungsholmen	247	2,4
Norra Innerstaden	589	2,5
Södermalm	546	2,7
Enskede-Årsta-Vantör	1 883	8,8
Skarpnäck	545	5,7
Farsta	1 119	8,5
Hägersten-Älvsjö	1 204	4,5
Skärholmen	1 478	18,0
Totalt i staden	13 806	7,3

Källa: Kronofogden.

Skuldsättningens omfattning

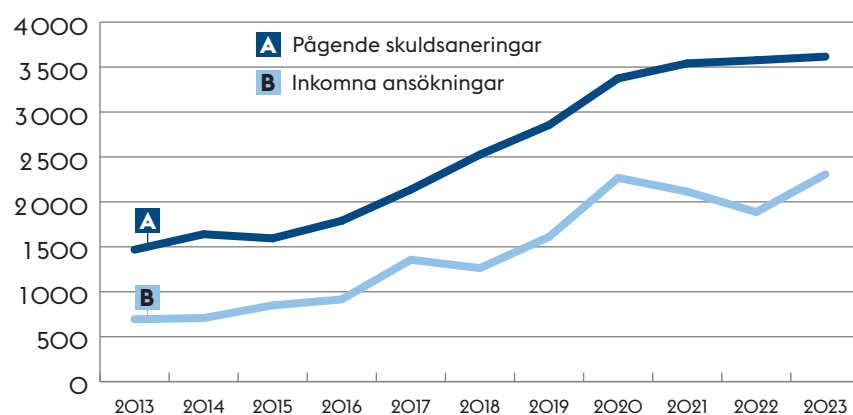
Under 2023 hade 3,9 procent av landets invånare över 18 år en skuld hos Kronofogden. I Stockholms stad hade 3,6 procent av invånarna en skuld hos Kronofogden, vilket motsvarar 28 548 personer. Motsvarande siffror för 2022 var 3,4 procent av invånarna, totalt 27 350 personer. Även medianskulden har ökat från ungefär 76 000 kronor år 2022 till ungefär 82 000 kronor år 2023. Den totala skuldsumman hos Kronofogden för invånare i Stockholms stad är strax över 12 miljarder kronor, att jämföra med 10,5 miljarder kronor år 2022.

Råd- och stödinsatser

Skuldrådgivningen är den vanligaste råd- och stödinsatsen inom Stockholms stads budget- och skuldrådgivning. Många skuldrådgivningsärenden mynnar ut i en ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. Under 2023 ansökte 2 306 invånare i Stockholms stad om skuldsanering. Kronofogden beviljade 691 skuldsaneringsansökningar för personer i Stockholms stad under året 2023, jämfört med 756 året innan.

I figur 2:19 visas antalet ansökningar om skuldsanering från stockholmare hos Kronofogden samt antalet pågående skuldsaneringar avseende personer i Stockholms stad de tio senaste åren.

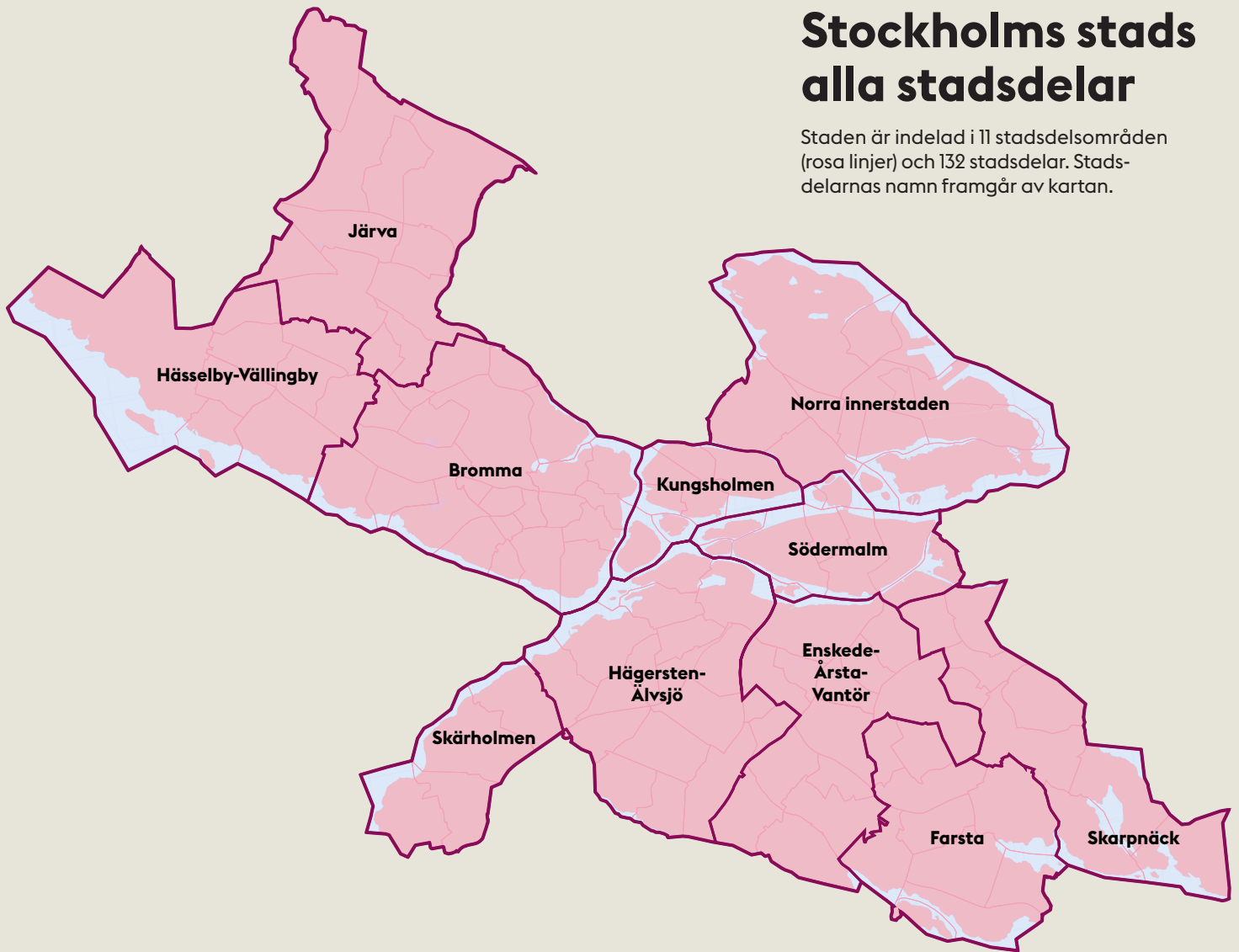
Figur 2:19 Antal inkomna skuldsaneringsansökningar till Kronofogden samt antal pågående skuldsaneringar avseende invånare i Stockholm, 2013–2023.

Källa: Kronofogden.

Stockholms stads alla stadsdelar

Staden är indelad i 11 stadsdelsområden (rosa linjer) och 132 stadsdelar. Stadsdelarnas namn framgår av kartan.

Förkortningar

BBIC	Barns behov i centrum	i.u	Inga uppgifter	POM	Prostitution och människohandel
BMM	Barnmorskemottagning (tidigare MVC – mödravårdscentral)	IVO	Inspektionen för vård och omsorg	PRIO	Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa
BoU	Barn- och ungdomsenheterna	KBF	Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning	PUT	Permanent uppehållstillstånd
BRÅ	Brottsförebyggande rådet	KBT	Kognitiv beteendeterapi	RKA	Rådet för kommunala analyser
BSFT	Brief Strategic Family Therapy, Kort strategisk familjeterapi	KCK	Kriscentrum-Kruton	RVC	Relationsvårdscentrum
BUP	Barn- och ungdomspsykiatri	LMA	Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.	RVT	Relationsvårdsteam
BVC	Barnavårdscentral	LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem	RÅ	Regeringsrättens årsbok
EBO	Egenbosatt asylsökande eller nyanländ	LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	SFB	Socialförsäkringsbalk (2010:110)
EU	Europeiska unionen	LSU	Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård	SHIS	Stiftelsen SHIS Bostäder
FB	Föräldrabalken (1949:381)	LUL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	SIP	Samordnad individuell plan
FL	Förvaltningslag (2017:900)	LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall	SIS	Statens institutionsstyrelse
FN	Förenta nationerna	LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga	Skoll	Skollag (2010:800)
FoT	Försöks- och träningslägenhet	MI	Motiverande samtal (motivational interviewing)	SKKP	Särskilt kvalificerad kontaktperson
FUT	Felaktiga utbetalningar	MFOF	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	SKR	Sveriges kommuner och regioner
GDPR	The General Data Protection Regulation	MNKR	Miljoner kronor	SLK	Stadsledningskontoret
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen	MV	Medelvärde	SoL	Socialtjänstlagen (2001:453)
HSL	Hälsö- och sjukvårdslag (2017:30)	MVP	Mentorer i våldsprevention	STIS	Stärkt tidigt stöd i samverkan
HVB	Hem för vård eller boende	OSL	Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400)	TKR	Tusen kronor
HVH	Hem för viss annan heldygnsvård			TUT	Tillfälligt uppehållstillstånd
IFO	Individ- och familjeomsorgen			TÖG	Tak över huvudet-garanti
ILS	Integrerat ledningssystem			UNHCR	The office of the United Nations High Commissioner for Refugees
IOP	Idéburet offentligt partnerskap			VINR	Väld i nära relation
IPS	Individual placement and support				

De 9 kapitel som utgör Socialtjänstrapport 2023

Den här rapporten finns i en tryckt fullversion samt i fristående digitala kapitel som är tillgänglighetsanpassade. De fristående kapitlen finns på start.stockholm/rapporter-stod-och-familj

